

УДК 65.01

Бокало Ю.- ст. гр. БМ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ЗНОШЕННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА ЇХ ОНОВЛЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гевко І.Б.

Однією з основних проблем у розвитку економіки України є значний рівень фізичного зношення та морального старіння основних виробничих фондів підприємств. При цьому на теперішній час часто висловлюється думка про майже повне вичерпання ресурсу основного капіталу в окремих сферах діяльності, зокрема у деяких галузях промисловості, житлово-комунальному господарстві, транспортній інфраструктурі, що може мати надзвичайно негативні наслідки. Однак, ці висловлювання, як правило, не супроводжуються кількісним оцінюванням міри такого вичерпання, що базувалося б на певних характеристиках процесу зношування основних засобів.

Усі без винятку потужні вітчизняні промислові підприємства було побудовано за часів СРСР. Відтоді якість їхніх основних фондів здебільшого лише погіршувалася. На деяких заводах і досі трапляється устаткування, отримане під час Другої світової війни від американців за ленд-лізом або дещо пізніше від Німеччини за репараціями. Поки наші інженери навчалися не просто виробляти, а ще й продавати продукцію, приблизно третина потужностей виявилася в стані «відновленню не підлягає», - характеризують ситуацію в металургії аналітики. Ступінь зношення основних фондів підприємств машинобудування (гірничого, енергетичного тощо) сягає 60-70%. У більшості випадків власники підприємств не хочуть вкладати велику суму грошей у модернізацію обладнання, виправдовуючись нестачею коштів, трапляються випадки, коли проблема неможливості виконання планів через зношення основних фондів стає такою очевидною, що оминати її увагою неможливо. Саме тоді стається диво: системні проблеми намагаються заткнути великими грішми, лиш би не зупинилося підприємство. У середовищі інженерів такий підхід має гірку назву: «Ось три мільйони - післязавтра все мусить працювати!..» Вони розуміють - ремонт обладнання, що працює на останніх резервах розрахункового запасу міцності, потребує не тільки інвестицій, а й часу, який не вимірюється грішми (навіть великими!). Проте пояснити це керівництву важко, ще складніше - донести власникові.

Як свідчать дані Міністерства статистики України, найбільш зношений парк машин і устаткування у підприємств, що виробляють хімічні барвники (65 %), медичні вироби зі скла, порцеляни й пластмас (67 %), хіміко-фотографічну продукцію (70 %), труби з чорних металів (70 %), акумулятори (75 %), мило і миючі засоби (76 %), азбестотехнічні вироби (77 %). Як бачимо, ці показники є досить високими.

Таким чином, в умовах сильної зношеності ОВФ працювати нормально неможливо, а за погані показники потрібно відповідати. Це і породжує високу плинність кадрів, незадоволеність роботою та багато інших негативних процесів.